

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

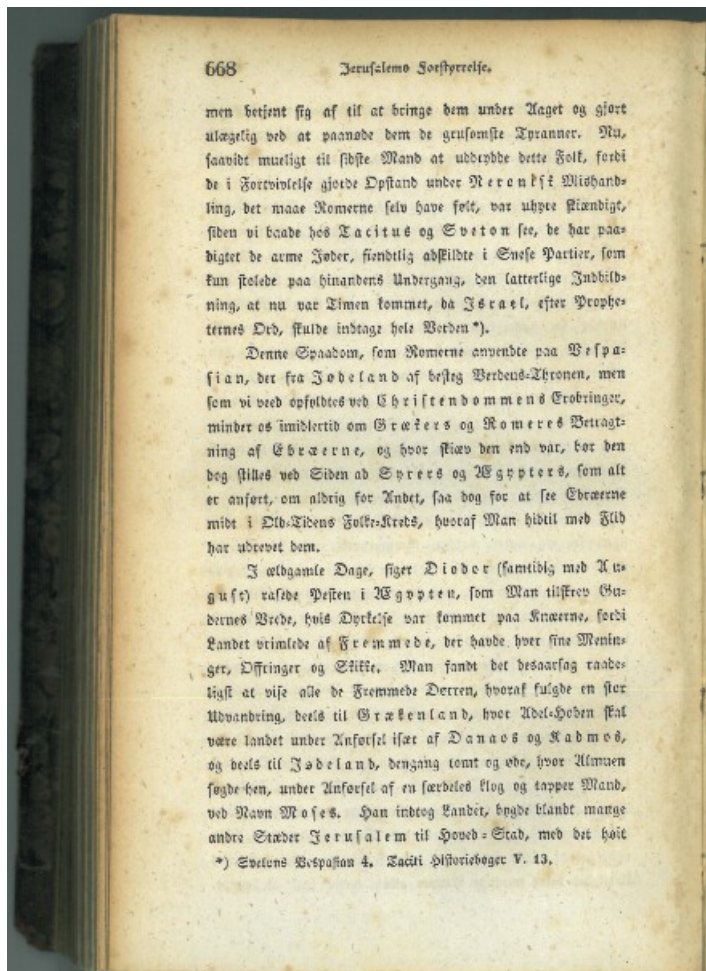
Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 668. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm36174/facsimile.pdf (tilgået 22. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

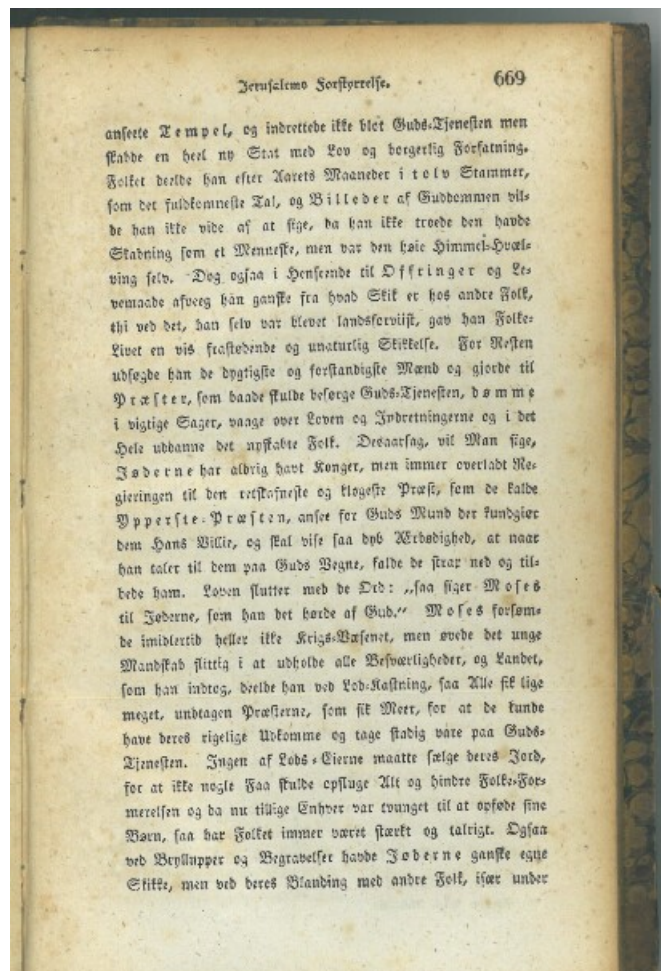

men betjent sig af til at bringe dem under Naget og gjort ulæggelig ved at paanøde dem de grusomste Tyranier. Nu, saavidt muligt til sidste Mand at uddrybde dette Folk, fordi de i Forvinstels gjorde Opstand under Neron'ske Misgaaending, det maade Romerne selv have felt, var uhyre Rænbige, siden vi haade hos Tacitus og Sveton see, de har paadiget de arme Jøder, fiendtlig afbildte i Ense Partier, som kun stolede paa hinandens Undergang, den latterlige Jubbildning, at nu var Timen kommet, da Israel, efter Propheeternes Ord, skulde indtage hele Verden*).

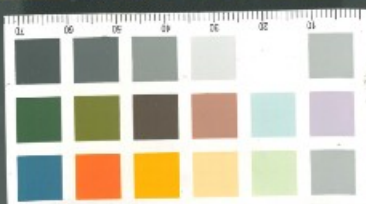
Denne Spaadom, som Romerne enventte paa Hispania n, der fra Jødeland af brøges Verdens-Kronen, men som vi ved opfyldtes ved Christendommens Erobring, minder os imidlertid om Grækeres og Romeres Betragtning af Cæsarne, og hvor Ræv den end var, for den dog stilles ved Siden af Syeres og Egypters, som alt er anført, om aldrig for Landet, saa dog for at see Ebræerne midt i Nils-Lidens Folk-Kreds, hvorefter Man hidtil med Jib har udrevet dem.

I ætgamle Dage, siger Diøder (samtidig med August) valde Pesten i Egypten, som Man tilskrev Gudernes Vrede, hvis Dyrkelse var kommen paa Kæmernes, secd Landet vrimsede af Fremmede, det havde hver sine Meninger, Dffringer og Stikke. Man fandt det desaaerlag raadeligt at vise alle de Fremmede Derren, hvorefter fulgte en stor Udvandring, deels til Grækenland, hvor Adels-Høden skal være landet under Anførsel især af Danaos og Kadmos, og deels til Jødeland, dengang tomt og øde, hvor Almenen søgte hen, under Anførsel af en særdeles klog og tappere Mand, ved Navn Moses. Han indtog Landet, bygde blandt mange andre Stæder Jerusalem til Hoved-Stad, med det høie

* Svetens Bespaan 4. Taciti Historiebooger V. 43.

ansete Tempel, og indrettebe ikke blot Guds-Tjenesten men skabte en helt ny Stat med Lov og begerlig Forfatning. Folket deelde han efter Noret's Raander i tolv Stammer, som det seldomneste Tal, og Willøder af Gudhønnen vilsde han ikke vide af at sige, da han ikke troede den havde Stædning som et Mennefte, men var den høie Himmel-Hvæving selv. Dog ogsaa i Hensende til Dffringer og Levemaade afveg han ganske fra hvad Stik er hos andre Folk, thi ved det, han selv var blevet landsforviist, gav han Folket en vis fæstende og unaturlig Stikkelse. For Næsten udseede han de dygtigste og ferskandigste Mænd og gjorde til Præster, som haade skulde besørge Guds-Tjenesten, dsmme i vigtige Sager, vaage over Leven og Indretningerne og i det Hele uddanne det upfæle Folk. Deaarlag, vil Man sige, Jøderne har aldrig haft Konger, men immer overladt Regeringen til den retfærdigste og klogeste Præst, som de kalde Hpperste-Præsten, anse for Guds Mand der kundgjæde dem Hans Willie, og Kal viste saa dog Uebødhighed, at naar han taler til dem paa Guds Bøgne, falde de star ned og tilbede ham. Loven slutter med de Ord: „saa siger Moses til Jøderne, som han det havde af Gud.“ Moses forsømede imidlertid heller ikke Krigs-Vasener, men vrede det unge Mandskab stittig i at udholde alle Besværligheder, og Landet, som han indtog, vrede han ved Lov-Ræstning, saa Alle fik lige meget, undtagen Præstene, som fik Meer, for at de kunde have deres rigelige Uelomme og tage stadig vare paa Guds Tjenesten. Ingen af Løds-Cierne maatte sælge deres Jord, for at ikke nogle Haa skulde opsluge Alt og hindre Folks-Forsmærelsen og da nu tilfæge Enhver var counget til at opføde sine Børn, saa har Folket immer været stærkt og talrigt. Ogsaa ved Vepflapper og Vignaveller havde Jøderne ganske egne Stikke, men ved deres Mænding med andre Folk, især under

det Persiske og Makedoniske Herredømme et Endeel gaaret af Brug^{*)}.

Mærkeligt er det, at den haardtob samtidige Strabo, skandt han var en Afriater, ei vidste nær saa god Besked med de Jødiske Indretninger, men dog taler han med samme Frigætselse om Mose, som en Egyptisk Præst, der frivillig vandrede ud, fordi han ikke kunde lide Dyrs og Billed-Dyrelser^{**)}.

Spørg vi nu en tredie Samtidig, Trogus, hvad Romerne vidste at fortælle om Jøderne, da høre vi, de nedstamme fra Kong Damask i Syrien, hvis Efterkommend var Abel, Adores, Abraham og Israhel. Israhel havde ti Sønner, hvorefter han delte sit Folk i ligesaa mange Stammer, som han alle kaldte Jøder, efter Juda, En af Sønnene, som bode efter Delingen, og heis Naam de Andre skulde bære som hans sølles Arvinger. Josaph, den Yngste af Israels Søner, blev opsnappet af sine Brodre, som var lange for hans Luse Hoved, og folgte til nogle fremmede Kiebmænd, der førte ham til Egypten, men der blev han høit anseet hos Kongen, fordi han var særdeles nem til at lære Hensler, kunde freelig spaae og fandt paa at udtyde Dremme, ja, var saa fløg haande paa Himmel og Jord, at han forudsaae en Mislyk, mange Aar for den kom. Dermed sketle han hele Egypten fra Undergang, thi efter hans Naad gjæde Kongen et stort Uplag af Korn, og siden betragtede Man hans Dyd ikke som et Mennefs men som guddommelige Drabel-Saar. En Søn af ham var Mose, som arvede sin Faders Vidskab og var derhos udmærket dørlig sket, men da Egypterne paa den Tid plagedes med Stak og Speballsked, drev de ham, efter et Dvaldsaar, ud af Landet med de Eyge, for at Emitten ikke skulde gribe videre

*) Diodor (Bredskolte) XI.

***) Strabo XVI. 760-62.

